

Datadokumentation for Karakterer og Socioøkonomisk Reference

Grundskolen

Børne- og Undervisningsministeriets Datavarehus

Indhold

1	Grundskolekarakterer	2
1.1	Beskrivelse af statistikken	2
1.2	Beskrivelse af nøgletal og dimensioner	3
1.3	Bemærkninger til statistikken.....	10
1.4	Opdateringsfrekvens	11
2	Socioøkonomisk reference for grundskolekarakterer	13
2.1	Beskrivelse af statistikken	13
2.2	Beskrivelse af nøgletal og dimensioner	14
2.3	Bemærkninger til statistikken.....	16
2.4	Opdateringsfrekvens	17
3	Om data på afdelingsniveau.....	17

1 Grundskolekarakterer

1.1 Beskrivelse af statistikken

Data omfatter elevernes indberettede prøveresultater for fag i grundskolens 8., 9. og 10. klasse samt de sidste standpunktskarakterer i alle fag. Fra skoleåret 2017/2018 og frem omfatter data også elevernes standpunktskarakterer i 8. klasse.

På baggrund af prøveresultaterne beregnes en række nøgletal vedr. Karaktergennemsnit og prøveaf-læggelse, herunder andelen af elever med alle obligatoriske prøver, andelen med mindst 2 i dansk og matematik. Endvidere beregnes også elevernes resultat i hhv. obligatoriske prøver (Folkeskolens af-gangseksamen) og i de lovbundne prøver i 9. klasse med den vægtning af karakterne i delprøverne i skriftlig dansk og skriftlig matematik, som er indført i forbindelse med adgangskravene til de gymnasiale uddannelser.

Data findes fra skoleåret 2001/2002 for alle typer af grundskoler.

Datakilde: Skolernes indberetning til Styrelsen for It og Læring (STIL). Fra og med 2017/2018 indhentes data fra STIL's centrale karakterdatabase. Tidligere blev karaktererne indberettet i en særskilt statistik-indberetning.

Bemærk

Indberettede prøvekarakterer fra skoleåret 2019/2020, 2020/2021 og 2021/2022 er baseret helt el-ler delvist på ophøjede standpunktskarakterer grundet aflysninger af folkeskolens prøver som følge af Covid-19.

Dette forhold gør at evt. sammenligninger med prøvekarakterer fra tidligere år skal foreta-ges med ekstra varsomhed og ikke kan tolkes som et udtryk for en udvikling i elevernes fag-lige niveau.

- I skoleåret 2019/2020 blev alle prøver aflyst, og eleverne fik i stedet ophøjet deres afslut-tende standpunktskarakterer til prøvekarakterer.
- I skoleåret 2020/2021 og 2021/2022 blev prøverne delvist aflyst. Der blev således kun af-holdt prøver i de bundne prøver i dansk, matematik og engelsk i 9. klasse samt i dansk og matematik for elever i 10. klasse. For de aflyste prøver fik eleverne, ligesom i skoleåret 2019/20, ophøjet deres afsluttende standpunktskarakterer til prøvekarakterer. For de af-holdte prøver blev det endvidere besluttet af regeringen og et bredt flertal i Folketinget, at eleverne fik ophøjet deres afsluttende standpunktskarakter til prøvekarakter, hvis stand-punktskarakteren var højere end den opnåede prøvekarakter. Derudover var der ved de ikke-aflyste prøver mulighed for at undlade at formulere spørgsmål til dele af pensum, som alene var gennemgået under nødundervisning uden fysisk fremmøde.

1.2 Beskrivelse af nøgletal og dimensioner

Nøgletal (Values)	Forklaring
Antal elever med karakter	Tæller antallet af elever, der har mindst én karakter.
Antal elever med karakter eller anden status	Tæller antallet af elever, der har mindst én karakter eller anden indberettet status (karakter, fritagelse, sygemelding, udeblivelse, bortvisning eller udtalelse).
Antal elever med karakter eller anden status i prøver	Tæller antallet af elever, der har mindst én karakter eller anden indberettet status (karakter, fritagelse, sygemelding, udeblivelse, bortvisning eller udtalelse) i prøver. <i>Dette nøgletal tæller således ikke karakterer eller anden status i standpunkt med.</i>
Elevgennemsnit (uden vægtning)	Beregner et ikke fagvægtet elevgennemsnit. Elevgennemsnittet beregnes som et gennemsnit af de enkelte elevers gennemsnit givet valgte filtre. Hver elev vægter således altid lige højt i beregningerne, uanset hvor mange prøver de har aflagt.
Lovbundne prøver – 9. klasse: <i>Beregnes fra og med skoleåret 2006/2007</i>	
Antal elever m. karakter i alle bundne prøver	Tæller antallet af elever i 9. klasse med karakter i <u>alle</u> bundne prøver på 9. klassetrin. De bundne prøver i 9. klasse består af hhv. skriftlig dansk (3 delprøver), mundtlig dansk, mundtlig engelsk, skriftlig matematik (2 delprøver) samt fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi.
Antal elever m. karakter i alle bundne prøver inklusiv 8. klasse	Tæller antallet af elever i 9. klasse med karakter i <u>alle</u> bundne prøver på 8. og 9. klassetrin. De bundne prøver i 8. og 9. klasse består af hhv. skriftlig dansk (3 delprøver), mundtlig dansk, mundtlig engelsk, skriftlig matematik (2 delprøver) samt fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi. Dertil kommer 8. klasseprøven i praktisk/musisk valgfag.
Andel elever m. karakter i alle bundne prøver	Andelen af elever med en karakter i alle bundne prøver på 9. klassetrin. Andelen beregnes på baggrund af alle elever med min. én karakter eller anden status i prøver.

Nøgletal (Values)	Forklaring
Andel elever m. karakter i alle bundne prøver inklusiv 8. klasse	Andelen af elever med en karakter i alle bundne prøver på 8. og 9. klassetrin. Andelen beregnes på baggrund af alle elever med min. én karakter eller anden status i prøver.
Gennemsnit – bundne prøver	<p>Gennemsnittet i bundne prøver i 9. klasse. Beregnes kun på baggrund af elever med karakter i <u>alle</u> lovbundne prøver på 9. klassetrin.</p> <p>I beregningen af det samlede resultat anvendes en vægtning af de skriftlige delprøver i dansk og matematik, mens alle øvrige karakterer vægter 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skriftlig dansk: Her vægter karakterne i læsning og retskrivning hver især en kvart, mens karakterne i skriftlig fremstilling vægter en halv. • Skriftlig matematik: Her vægter karakterne i matematik uden hjælpemidler og med hjælpemidler hver især en halv.
Gennemsnit – bundne prøver inklusiv 8. klasse	<p>Gennemsnittet i bundne prøver i 9. klasse. Beregnes kun på baggrund af elever med karakter i <u>alle</u> lovbundne prøver på 8. og 9. klassetrin.</p> <p>I beregningen af det samlede resultat anvendes en vægtning af de skriftlige delprøver i dansk og matematik, mens alle øvrige karakterer vægter 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skriftlig dansk: Her vægter karakterne i læsning og retskrivning hver især en kvart, mens karakterne i skriftlig fremstilling vægter en halv. • Skriftlig matematik: Her vægter karakterne i matematik uden hjælpemidler og med hjælpemidler hver især en halv.
Obligatoriske prøver 9. klasse <i>Beregnes fra og med skoleåret 2006/2007</i>	
Antal elever m. karakter i alle obl. prøver	Tæller antallet af elever i 9. klasse med karakter i alle obligatoriske prøver på 9. klassetrin. De obligatoriske prøver består af alle bundne prøver på 9. klassetrin + to udtræksprøver.

Nøgletal (Values)	Forklaring
Antal elever m. karakter i alle obl. Prøver inklusiv 8. klasse	Tæller antallet af elever i 9. klasse med karakter i alle obligatoriske prøver på 8. og 9. klassetrin. De obligatoriske prøver består af alle bundne prøver på 8. og 9. klasse + to udtræksprøver.
Andel elever m. karakter i alle obl. prøver	Andelen af elever med en karakter i alle obligatoriske prøver på 9. klassetrin. Andelen beregnes på baggrund af alle elever med min. én karakter eller anden status i prøver.
Andel elever m. karakter i alle obl. Prøver inklusiv 8. klasse	Andelen af elever med en karakter i alle obligatoriske prøver på 8. og 9. klassetrin. Andelen beregnes på baggrund af alle elever med min. én karakter eller anden status i prøver.
Gennemsnit – Obl. prøver	<p>Gennemsnittet i obligatoriske prøver i 9. klasse. Beregnes kun på baggrund af elever med karakter i <u>alle</u> obligatoriske prøver på 9. klassetrin.</p> <p>I beregningen af det samlede resultat anvendes en vægtning af de skriftlige delprøver i dansk og matematik, mens alle øvrige karakterer vægter 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skriftlig dansk: Her vægter karakterne i læsning og retskrivning hver især en kvart, mens karakterne i skriftlig fremstilling vægter en halv. • Skriftlig matematik: Her vægter karakterne i matematik uden hjælpemidler og med hjælpemidler hver især en halv.
Gennemsnit – Obl. Prøver inklusiv 8. klasse	<p>Gennemsnittet i obligatoriske prøver i 8. og 9. klasse. Beregnes kun på baggrund af elever med karakter i <u>alle</u> obligatoriske prøver på 8. og 9. klassetrin.</p> <p>I beregningen af det samlede resultat anvendes en vægtning af de skriftlige delprøver i dansk og matematik, mens alle øvrige karakterer vægter 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skriftlig dansk: Her vægter karakterne i læsning og retskrivning hver især en kvart, mens karakterne i skriftlig fremstilling vægter en halv. • Skriftlig matematik: Her vægter karakterne i matematik uden hjælpemidler og med hjælpemidler hver især en halv.

Nøgletal (Values)	Forklaring
Bundne prøver Dansk – 9. klasse <i>Beregnes fra og med skoleåret 2006/2007</i>	
Antal elever m. karakter i alle prøver i dansk	Tæller antallet af elever i 9. klasse med karakter i alle bundne prøver i dansk på 9. klassetrin. De bundne prøver i dansk dækker mundtlig dansk, samt skriftlig dansk, som består af tre delprøver (læsning, retskrivning og skriftlig)
Andel elever m. karakter i alle prøver i dansk.	Andelen af elever med en karakter i alle bundne prøver i dansk på 9. klassetrin. Andelen beregnes på baggrund af alle elever med min. én karakter eller anden status i prøver.
Gennemsnit – Dansk bundne prøver	Gennemsnittet i bundne prøver i dansk i 9. klasse. Beregnes kun på baggrund af elever med karakter i <u>alle</u> bundne prøver i dansk på 9. klassetrin. I beregningen af det samlede resultat anvendes en vægtning af de skriftlige delprøver i dansk. Her vægter karakterne i læsning og retskrivning hver især en kvart, mens karakterne i skriftlig fremstilling vægter en halv.
Bundne prøver Matematik – 9. klasse <i>Beregnes fra og med skoleåret 2006/2007</i>	
Antal elever m. karakter i alle prøver i matematik	Tæller antallet af elever i 9. klasse med karakter i alle bundne prøver i matematik på 9. klassetrin. De bundne prøver i matematik dækker skriftlig matematik som består af to delprøver (Med hjælpemidler og uden hjælpemidler).
Andel elever m. karakter i alle prøver i matematik	Andelen af elever med en karakter i alle bundne prøver i matematik på 9. klassetrin. Andelen beregnes på baggrund af alle elever med min. én karakter eller anden status i prøver.
Gennemsnit – Matematik bundne prøver	Gennemsnittet i bundne prøver i matematik i 9. klasse. Beregnes kun på baggrund af elever med karakter i <u>alle</u> bundne prøver i matematik på 9. klassetrin. Delprøverne med og uden hjælpemidler vægter lige meget i beregningen.
Mindst 2 i dansk og matematik <i>Beregnes fra og med skoleåret 2006/2007</i>	

Nøgletal (Values)	Forklaring
Antal elever med alle prøver i dansk og matematik	<p>Antal elever, der har aflagt alle prøver i dansk og matematik. Beregnes for både 9. og 10. klasse.</p> <p>9. klasse: Tæller antallet af elever med en karakter i alle bundne prøver i både dansk og matematik på 9. klassetrin.</p> <p>10. klasse: Tæller antallet af elever, som på 10. klassetrin har aflagt alle prøver i både dansk og matematik på enten 9. klasse (FP9) eller 10. klasseniveau (FP10).</p>
Antal elever med mindst 2 i dansk og matematik	<p>Antal elever, der har aflagt alle bundne prøver i dansk og matematik, og som har opnået et karaktergennemsnit på mindst 2 i hvert af fagene. Beregnes for både 9. og 10. klasse</p> <p>9. klasse: 9. klasse anvendes en vægtning af delprøverne i dansk i beregningen. Her vægter karakterne i læsning og retskrivning hver især en kvart, mens karakterne i skriftlig fremstilling vægter en halv. Matematik gennemsnittet beregnes på baggrund af delprøverne i skriftlig matematik (med og uden hjælpemidler).</p> <p>10. klasse: Hvis eleverne har aflagt prøverne på 10. klasseniveau beregnes et gennemsnit af elevernes skriftlige og mundtlige karakter i hhv. dansk og matematik. Hvis eleverne har aflagt prøver på 9. klasseniveau anvendes samme beregning som for 9. klasseelever.</p>
Andel elever med mindst 2 i dansk og matematik	<p>Andelen af elever med alle prøver samt et gennemsnit på mindst 2 i dansk og matematik. Andelen beregnes på baggrund af alle elever med min. én karakter eller anden status i prøver.</p>

Dimensioner (Variable)	Forklaring
Fag	Angiver faget, fx dansk, matematik og engelsk
Fagdisciplin	Angiver fagdisciplinen, fx skriftlig, mundtlig eller praktisk/mundtlig.

Dimensioner (Variable)	Forklaring
Forældres Højeste Fuldførte Uddannelse	<p>Viser uddannelsesniveaue for den forælder, der har den højeste fuldførte uddannelse.</p> <p>Opgørelsen følger Danmarks Statistiks retningslinjer for opgørelser af forældres højeste fuldførte uddannelse. Det betyder at forældres højeste fuldførte uddannelse opgøres det år personen fylder 13 år. Er oplysningerne ikke tilgængelige det valgte år, tages oplysningerne det seneste år, som ligger før og alternativt det nærmeste år efter.</p>
GSKarakter Gruppering	<p>Angiver en gruppering af elevens karakterer: <i>Skal anvendes med nøgletallet "Antal elever med karakter"</i>.</p> <p>Karakter – 3 kategorier: Indeholder tre grupperinger af karaktererne: Under 4, 4-6,99, 7 og derover</p> <p>Karakter – 5 kategorier: Indeholder fem grupperinger af karaktererne; Under 2, 2,00-3,99, 4,00-6,99, 7,00-9,99, 10 og derover.</p>
GSKarakter Ja/nej Mindst 4 Bundne prøver	<p>Ja/nej variabel, der angiver om eleven har em karakter i 4 af de i alt 8 karakterer eleven modtager i de 5 bundne prøver i 9. klasse</p> <p>Kan blandt andet benyttes til at beregne det ikke-vægtede gennemsnit i bundne prøver, som blandt andet indgår i beregningen af socioøkonomisk reference.</p>
Herkomst	Angiver elevens herkomst.
Herkomstland	Angiver elevernes herkomst i forhold til EU – ikke-EU, verdensdel samt kulturkreds (vestlig – ikke-vestlig)

Dimensioner (Variable)	Forklaring
Institution	En samlet dimension som indeholder: <ul style="list-style-type: none"> • Afdelingens navn, -nummer og type. • Navn og nummer på den institution (tidligere hovedinstitution) afdelingen hører under. • Beliggenhedskommune og nummer samt beliggenhedsregion for afdelingen. • Administrerende kommune for afdelingen samt afdelingens ejerforhold.
Karakterårsag	Beskrivelse indeholder en tekst for, om der findes en karakter, fritagelse, sygemelding, eller en udeblivelse. <i>Skal anvendes med nøgletallet "Antal elever med karakter eller anden status".</i>
Klassetrin	Elevens klassetrin fra karakterindberetningen
Klasstype	Elevens klasstype hhv. normalklasser, specialklasser, klasser for ældre tosprogede elever og privatister. Privatister er elever, der har aflagt prøve på den pågældende skole, men som ikke har modtaget undervisning på skolen.
Køn	Elevens køn – dreng/pige
Lovbundne prøver Gruppering	Fordeler elevens "Gennemsnit i bundne prøver" i hhv. 3, 5 eller 10 kategorier. <i>Skal anvendes med nøgletallet "Antal elever med karakter i alle bundne prøver".</i>
Obligatoriske prøver Gruppering	Fordeler elevens "Gennemsnit i obl. prøver" i hhv. 3, 5 eller 10 kategorier. <i>Skal anvendes med nøgletallet "Antal elever med karakter i alle obl. prøver".</i>
Prøveform	Bedømmelsesform angiver om der er tale om en standpunkts- eller prøvekarakter. Prøveform angiver hvilken slags prøve der er tale om, fx bundne prøvfag, frivillige prøvfag.
Prøveniveau	Angiver niveauet for den pågældende prøve fx 9. klasseprøve (FP9), 10. klasseprøve (FP10).

Dimensioner (Variable)	Forklaring
Skoleår	Angiver hvilket skoleår oplysningerne dækker.

1.3 Bemærkninger til statistikken

Celler med færre end 3 observationer diskretioneres.

Nedenfor fremgår væsentlige ændringer til datagrundlaget:

- Fra skoleåret 2006/2007 indeholder datagrundlaget oplysninger om elevernes klassetype.
- Fra skoleåret 2010/2011 indeholder datagrundlaget oplysninger om prøvefritagelser, sygemeldinger og udeblivelser.
- I skoleåret 2019/2020 består prøvekaraktererne af ophøjede standpunktskarakterer og ikke resultater fra afholdte prøver. Prøvekaraktererne er indberettet som normalt af skolerne, men prøvekaraktererne bygger på ophøjede afsluttende standpunktskarakterer, som følge af aflysningen af folkeskolens prøver grundet Covid-19.
- I skoleåret 2020/2021 og 2021/2022 blev prøverne delvist aflyst. Der blev således kun afholdt prøver i de bundne prøver i dansk, matematik og engelsk i 9. klasse samt i dansk og matematik for elever i 10. klasse. For de aflyste prøver fik eleverne, ligesom i skoleåret 2019/20, ophøjet deres afsluttende standpunktskarakterer til prøvekarakterer. For de afholdte prøver blev det endvidere besluttet af regeringen og et bredt flertal i Folketinget, at eleverne fik ophøjet deres afsluttende standpunktskarakter til prøvekarakter, hvis standpunktskarakteren var højere end den opnåede prøvekarakter. Derudover var der ved de ikke-aflyste prøver mulighed for at undlade at formulere spørgsmål til dele af pensum, som alene var gennemgået under nødundervisning uden fysisk fremmøde.
- I skoleåret 2022/2023 har det været muligt for skolerne at indberette flere undtagelseskoder ift. manglende karakterer end tidligere. Disse fremgår fra 2022/2023 og frem, men har også været mulige at indberette tilbage i tid.

Bemærk, at ikke alle dimensioner meningsfuldt kan kobles med alle nøgletalsgrupper. Dette fremgår fx af nedenstående tabel:

Dimensioner		Nøgletal (values)				
	Antal elever med karakter (eller anden status)	Elevgennemsnit (uden vægtning)	Lovbundne/Obl prøver 9. klasse (Andel elever og gennemsnit)	Lovbundne/Obl prøver – 9. klasse (Antal elever)	Bundne prøver Dansk/Matematik – 9. klasse. (Antal, andele og gennemsnit)	Mindst 2 i dansk og matematik (Andele og antal)
Fag	x	x	-	-	-	-
Fagdisciplin	x	x	-	-	-	-
Forældres Højst Fuldførte Uddannelse	x	x	x	x	x	x
GSKarakter Gruppering	X ¹	-	-	-	-	-
Herkomst	x	x	x	x	x	x
Herkomstland	x	x	x	x	x	x
Institution	x	x	x	x	x	x
Karakterårsag	X ²	-	-	-	-	-
Klassetrin	x	x	-	-	-	X ³
Klasstype	x	x	x	x	x	x
Køn	x	x	x	x	x	x
Lovbundne prøver Gruppering	-	-	-	X ⁴	-	-
Obligatoriske prøver Gruppering	-	-	-	X ⁵	-	-
Prøveform	x	x	-	-	-	-
Prøveniveau	x	x	-	-	-	-
Skoleår	x	x	x	x	x	x

Noter: 1) Gruppering med nøgletallet "Antal elever med karakter". 2) Gruppering med nøgletallet "Antal elever med karakter eller anden status". 3) Kun beregnet for 9. og 10. klasse. 4) Gruppering med nøgletallet "Antal elever med karakter i alle bundne prøver". 5) Gruppering med nøgletallet "Antal elever med karakter i alle obl. prøver".

1.4 Opdateringsfrekvens

Data indsamles ultimo juni – august og er tilgængelig i BUVM's datavarehus ca. september i det efterfølgende skoleår. Sygeprøver aflagt efter september vil indgå i karaktergrundlaget ved næste års offentliggørelse i september.

Ved hver dataopdatering sker også ændringer af karakterdatagrundlaget tilbage i tid, såfremt skolerne har foretaget korrektioner i Karakterdatabasen siden sidste opdateringstidspunkt. Ændringer bagud i tid sker kun for skoleåret 2017/2018 og senere skoleår, hvor data trækkes fra Karakterdatabasen. Data-grundlaget fra tidligere skoleår vil ikke løbende ændre sig.

2 Socioøkonomisk reference for grundskolekarakterer

2.1 Beskrivelse af statistikken

I beregningen af socioøkonomisk reference sættes skolens faktisk opnåede karaktergennemsnit samlet set og i de enkelte fag op imod den beregnede socioøkonomiske reference. Den socioøkonomiske reference er det karaktergennemsnit, man vil forvente alene givet elevernes baggrundsforhold.

"Bedre/dårligere end forventet" angiver, at skolens faktisk opnåede karaktergennemsnit er hhv. højere/lavere end det forventede karaktergennemsnit ud fra elevernes baggrundsforhold, når der tages højde for den statistiske usikkerhed. "På niveau" angiver, at skolens faktisk opnåede karaktergennemsnit er på niveau med det forventede karaktergennemsnit ud fra elevernes baggrundsforhold, når der tages højde for den statistiske usikkerhed.

Data indeholder oplysninger vedrørende karaktergennemsnit, den forventede karakter (socioøkonomisk reference), forskellen mellem den faktiske og den forventede karakter (forskel) og hvorvidt forskellen er signifikant. Rapporterne indeholder både de 1-årige beregninger og de 3-årige beregninger. Socioøkonomisk reference beregnes kun én gang årligt og er baseret på resultater fra sommerens ordinære prøver. I beregningen af de 1-årige socioøkonomiske referencer indgår således ikke resultater fra sygeprøver.

Beregningen af de socioøkonomiske referencer er baseret på følgende elever:

- Elever på 9. klassetrin, som har indberettet med prøvekarakterer.
- Elever på skoler af typen folkeskoler, fri- og privatskoler og efterskoler.
- Elever, der ikke er registret som en del af en specialklasse.
- Elever, der ikke er registret som havende aflagt prøverne på den indberettende skole som privatist.

Data er tilgængelig fra skoleåret 2009/2010 på institutionsniveau. Til og med skoleåret 2015/2016 blev den socioøkonomiske reference beregnet på hovedinstitutionsniveau. Fra og med 2016/2017 er beregningen foretaget på afdelingsniveau.

Datakilde: Danmarks Statistik (DST) og skolernes indberetning af karakterer til Styrelsen for It og Læring (STIL).

Bemærk

Beregningen af socioøkonomiske referencer for skoleårene 2019/2020, 2020/2021 og 2021/2022 er foretaget i en begrænset version. Dette skyldes de særlige regler for prøveafvikling og karaktergivning grundet fuld eller delvis aflysning af prøverne i sommeren 2020, 2021 og 2022.

I disse tre skoleår er der kun foretaget 1-årige beregninger af socioøkonomiske referencer for det samlede gennemsnit i bundne prøvefag. Resultaterne for disse skoleår omfatter derfor ikke:

- 1-årige socioøkonomiske referencer for de enkelte prøver.
- 3-årige socioøkonomiske referencer.

I skoleåret 2022/2023 var der normal prøveafleggelse. Resultaterne omfatter derfor igen 1-årige socioøkonomiske referencer i enkelte prøver. De 3-årige socioøkonomiske referencer indgår fortsat ikke grundet de varierende regler for prøveafleggelse og karaktergivning i de tidligere år.

2.2 Beskrivelse af nøgletal og dimensioner

Nøgletal (Values)	Forklaring
Forskel	Forskellen mellem det faktisk opnåede karaktergennemsnit og det forventede karaktergennemsnit
Karakter	<p>Det faktisk opnåede karaktergennemsnit pr. fag og fagdisciplin og som et samlet gennemsnit for de bundne prøvfag. I beregningerne indgår ikke elever i specialklasser og privatister.</p> <p>Beregningsmetoden bag det samlede gennemsnit i bundne prøvfag blev ændret fra og med skoleåret 2022/2023, så beregningen flugter med de vægtninger af delprøver samt krav til prøveafleggelse, som anvendes i de forskellige karakteradgangskrav til ungdomsuddannelser.</p> <p><u>Før 2022/2023:</u> Gennemsnittet i bundne prøver udregnes for elever, der har modtaget 4 ud af de i alt 8 karakter i de 5 bundne prøver på 9. klassetrin. Alle karakterer vægter ligeligt i beregningen</p> <p><u>Fra 2022/2023 og frem:</u> Gennemsnittet i bundne prøver udregnes for elever, der har modtaget samtlige 8 karakterer i de 5 bundne prøver på 9. klassetrin. Delprøverne i skriftlig dansk (læsning, retskrivning og skriftlig fremstilling) og skriftlig matematik (med/uden hjælpemidler) vægtes således, at skriftlig dansk og skriftlig matematik hver især kun vægter for en prøve.</p>
Signifikant	Angiver hvorvidt forskellen er statistisk signifikant forskellig fra nul. Dvs. om forskellen mellem det faktiske gennemsnit og det forventede er større, end at det kan bero på en ren tilfældighed.
Soc_ref	Det forventede karaktergennemsnit givet elevernes baggrundsforhold. Der beregnes kun referencer for skoler, hvor mindst 5 elever har aflagt prøver.
Forskel – 3-årig	Som 'Forskel'
Karakter – 3-årig	Som 'Karakter'. Blot indgår 3 års data for at gøre resultatet mere robust.
Signifikant – 3-årig	Som 'Signifikant'

Nøgletal (Values)	Forklaring
Soc_ref – 3-årig	Som 'Soc_ref'. Blot indgår 3 års data for at gøre resultatet mere robust. Der beregnes kun referencer for skoler, hvor mindst 5 elever har aflagt prøver i 2 år.

Dimensioner (Variable)	Forklaring
Fag	Fag angiver fagene fx dansk, matematik Bemærk faget "Gennemsnit" refererer til gennemsnittet i bundne prøver (se Nøgletallet "Karakter").
Fagdisciplin	Fagdisciplin angiver fx mundtlig, skriftlig. Bemærk fagdisciplinen "Gennemsnit". Referere til et samlet gennemsnit i det enkelte fag, herunder dansk, matematik og det samlede gennemsnit i bundne prøvefag (Fag=Gennemsnit). Beregninger for samlet gennemsnit i dansk og matematik er indført fra 2022/2023.
Institution	En samlet dimension som indeholder: <ul style="list-style-type: none"> - afdelingens navn, -nummer, -type og -type kode - navn og nummer på den institution (tidligere: hovedinstitution) afdelingen hører under - beliggenhedskommune (tidligere: kommune), beliggenhedskommunenummer (tidligere: kommunekode) og beliggenhedsregion (tidligere: region) for afdelingen
1-årig – Socioøkonomisk Reference Forskel	Angiver om forskellen er dårligere, bedre eller som forventet over en 1-årig periode. Forskellen vil være 'dårligere end forventet' hvis forskellen er negativ og signifikant forskellig fra den forventede. Forskellen vil være 'som forventet'/'på niveau' hvis forskellen ikke er signifikant forskellig fra den forventede. Forskellen vil være 'bedre end forventet' hvis forskellen er positiv og signifikant forskellig fra den forventede.
3-årig – Socioøkonomisk Reference Forskel	Som "1-årig – Socioøkonomisk Reference Forskel" men for en 3-årig periode.

Dimensioner (Variable)	Forklaring
Prøveform	Prøveform angiver hvilken slags prøve der er tale om. For de socioøkonomiske referencer indgår kun bundne prøvefag og prøvefag til udtræk.
Skoleår	Angiver hvilket skoleår oplysningerne dækker.

2.3 Bemærkninger til statistikken

- De socioøkonomiske referencer kan ikke summeres, aggregeres eller lignede. Der kan kun vises resultater, når der opdeles på fag, fagdisciplin og skoleår for en unik skole.
- Der indgår kun resultater for skoler med mindst 5 elever med karakterer i den enkelte prøve eller med 5 elever med tilstrækkelige karakterer til at få beregnet et samlet gennemsnit i bundne prøver eller dansk/matematik.
- Til og med skoleåret 2015/2016 blev socioøkonomisk reference beregnet på hovedinstitutionsniveau. Siden 2016/2017 er den blevet beregnet på afdelingsniveau.
- Beregningen af socioøkonomiske referencer for skoleårene 2019/2020, 2020/2021 og 2021/2022 er foretaget i en begrænset version. Dette skyldes de særlige regler for prøveafvikling og karaktergivning grundet fuld eller delvis aflysning af prøverne. I disse år er der kun beregnet 1-årige socioøkonomiske referencer for det samlede gennemsnit i bundne prøvefag.
  - I skoleåret 2022/2023 var der normal prøveaflægning. Resultaterne omfatter derfor igen 1-årige socioøkonomiske referencer. De 3-årige socioøkonomiske referencer indgår fortsat ikke grundet de varierende regler for prøveaflægning og karaktergivning i de foregående år.
- Før skoleåret 2022/2023 anvendtes et særskilt gennemsnit af bundne prøver i beregningen af den socioøkonomiske reference for grundskolekarakterer. I modsætning til det adgangsgivende gennemsnit i lovbundne prøver anvendes ingen vægtning af delprøver, og elever får beregnet et gennemsnit og indgår i beregning, hvis de er registreret med mindst 4 af de i alt 8 karakterer, man modtager i bundne prøver (og delprøver).
  - Fra og med 2022/2023 anvendes der krav til at elever har karakter i samtlige bundne prøver, og der anvendes vægtning af delprøverne i skriftlig dansk og matematik således, at skriftlig dansk og skriftlig matematik hver især kun vægter for en prøve.
- Fra og med skoleåret 2022/2023 indgår også beregninger for det samlede gennemsnit i dansk og det samlede gennemsnit i matematik. I beregningen indgår de elever, som har aflagt alle bundne prøver i hhv. dansk og matematik. Vægtningen følger de officielle vægtninger af delprøver, som er beskrevet under gennemsnittet i bundne prøver.

Dimensioner	Nøgletal (values)			
	Karakter / Karakter 3-årig	Soc_ref / Soc_ref 3-årig	Forskel / Forskel 3-årig	Signifikant / Signifikant 3-årig
Fag	x	x	x	x
Fagdisciplin	x	x	x	x
Institution	x	x	x	x
Prøveform	x	x	x	x
Skoleår	x	x	x	x

2.4 Opdateringsfrekvens

Data er tilgængelig på uddannelsesstatistik.dk oktober/november i det efterfølgende skoleår.

3 Om data på afdelingsniveau

Data på afdelingsniveau er baseret på bl.a. på Børne- og Undervisningsministeriets Institutionsregister over landets skoler. Skoler med afdelingsstruktur er skoler med geografisk adskilte matrikler. Ved en afdeling forstås dermed et »lokalt undervisningssted«, det vil sige en enhed, hvori der dagligt foregår undervisning, og som er beliggende med en klar geografisk afstand til andre undervisningssteder. En geografisk samlet skole kan ikke underopdeles i afdelinger.

Ministeriet bemærker, at der kan findes afdelinger, der ikke har været oprettet eller registreret korrekt under deres hovedinstitution i Institutionsregisteret. Data på afdelingsniveau for de berørte skoler er derfor enten manglende eller fejlbehæftet i de statistiske opgørelser på bl.a. Uddannelsesstatistik.dk. En undersøgelse fra 2022 viser, at dette omfang ikke var uvæsentligt, og der foregår et løbende arbejde med at udbedre dette. Det bemærkes, at data på hovedinstitutionsniveau ikke er påvirket heraf. Ministeriet har i løbet af 2022 vejledt kommunerne om reglerne på netop dette område og gør fortsat en indsats for at sikre korrekt registrering i Institutionsregisteret, hvorfor de statistiske opgørelser på afdelingsniveau på uddannelsesstatistik fremover ventes at opnå højere præcision.